

ESEK

astagabb betű-
50 lej. Allást-
hirdetések díja
egy továbbitunk
nyezési hírek díja
lej.

ELES SZESZPÓZÓ,
minősítéssel azon-
almazást nyerhet.
DOMESTI. Posta
SARATEL, Judetul
2883

almu üzlethelyi-
berendezéssel
adó. Monostori-

azonnalra két
szobás, fürdő-
rtes lakást, eset-
adom belvá-
bás lakásomat.
Electrohidro-
Reg. Ferdin-
2881

óasztal eladó.
L. Pop 3 (Bras-
ölner.

berendezett,
atu szoba azon-
Cim: Klein-
échenyi-tér 14.

jó házból való
urilányt, ki
mellé és ház-
eléségemnek se-
net nyelvet bír
részesül. „Kel-
on“ jellegre a
obit. 2874

Könyv

a-
k,
z-

atában :

znak :
hja (1927)
tanulmányok
regény
ga, regény
a szocializ-

gény
férfi, regény
tafizikája

gyptom ut-

portókölt-
egrendelhető
rosztályában
Kolozsvári
ában vehetik
on-rendelésre

s kitűnően
ri panzio
szidén már

gnyilt.

étt terem.

előjegy-
Diciansan-

Rt.

rhelyen.
-t. Tor-
ei Taka-
Szász-
gedélye-

erkesztőség, kiadó-
ivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca), 10.

Telefon :
szerk. és kiadóhivatal
9-77

53. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
sávaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 320
Egy hónapra — — 110

*

Csehszlovákiában

Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 3—

1927 július 7 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 150 szám

5687 Tamuz 7

Az utolsó órában

Utoljára megegyeszer seregszemlét tartunk a tizenkettedik órában, amikor szerte az országban, minden választókerületben az urnák elé zárandokolnak el az állampolgárok nagy tömegei, hogy politikai jogukat szavazás formájában gyakorolják. Amikor ezek a sorok napvilágot látnak, egy-egy időre mindenütt megáll a munka, az ország legtávolabbi zugai-
ból a jobb jövőbe vetett hittel indulnak meg a menetek a választókerületek központjai felé. Ebben a sorsdöntő órában kinek-kinek számot kell vetnie megegyeszer lelkiismeretével és öntudatával, mielőtt még rányomná a pecsétet a választási listák egyikére.

Erdély zsidósága, amely tömött sorokban sorakozott fel a Zsidó Választási Blokk zászlója alá, tudni fogja a kötelességét. Bár az idők normális folyásában az egymást követő kormányok előtt süket fülekre talált minden zsidó panasza és minden jogos zsidó kívánság, a választásokat megelőző kortesthetekben a voksok reményében népszerűek lettünk mi is és a házak faláról kiabáló plakátokról, meg a népgyülesek tribünjéről annyi ígéretet szórtak szerte-szét, amelynek, ha csak a negyedét is valóra akarnák váltani, mi lennénk a világ legboldogabb emberei.

És míg a kormányigéretnek bőségszaruja egyik kézzel fáradhatatlanul szórta az ígéreteket, másik kezével felmutatta a valódi ábrázatát és súlyos retorziókkal fenyegetőzik, ha a választások mérkőzésében a zsidóság nem áll listájuk mellé. Az erdélyi zsidóság azonban halad a maga pozitív útján, önmagának és az eljövendő generációnak boldogulása útján, nem hagyja elkábitani magát az ígéretektől és nem riad meg a fenyegetésektől.

Megyünk az urnák elé, nem ígéretkért és nem fenyegetésekért, hanem szilárd meggyőződésünkért, amely azt diktálja, hogy az ország minden polgárának jólétét csak a demokratikus rezsim hozhatja meg, hogy a romániai zsidókérdést csak a demokrácia zászlóvivői oldhatják meg, hogy a lelkek megbékélésének és gazdasági konszolidációnak útját csak egy demokratikus kormány tudja végigjárni. Ezért kötött az erdélyi Zsidó Választási Blokk a nemzeti parasztpárttal választási kartellt, amely mögött bonthatatlan egységben sorakozik fel az ország egész demokratikus közvéleménye és amelytől várja intellektuel és paraszt az ország jólétét és fejlődését és az állami apparátusnak olyan berendezkedését, amely békét és egyforma jogot jelent az ország bármelyik nemzetiségéhez tartozó polgárainak.

Az ország törvényei értelmében a választás titkos, hogy senkit retorzió ne érhesen, politikai meggyőződésének gyakorlásában. Nincs oka tehát félni senkinek semmitől. A választófülkék homályában az alkotmányos jogait gyakorló polgár egyedül lelkiismeretével találja magát szemben és a lelkiismeretének szava meg kell szólaljon, amikor tudja, hogy a választási törvény úgy van alkotva, hogy egyetlen szavazat is eldöntheti a választás esélyeit.

Minden zsidó választópolgárnak, amikor az urna elé lép, éreznie kell a felelősséget, amellyel saját magának, családjának és egész népének tartozik. Tudnia kell, hogy ez a szavazás esetleg évekre dönti el az ország sorsát és tudnia kell, hogy így saját sorsának irányítása is erre az egyetlen napra saját kezében van letéve. Az alkotmánytörvény értelmében csak minden négy esztendőben kerül arra a sor, hogy az ország polgárai aktív módon szóljanak be az állami élet irányításába és aki ezt a pillanatot nem-törődomségből, vagy mert félre van vezetve, rosszul használja ki, az súlyos bünt követ el az egyetemes közérdek ellen.

A nemzeti parasztpárt, amelynek máramarosi listáján dr. Fischer József, az erdélyi Zsidó Választási Blokk elnöke, a kör jegyével indul a választási küzdelemben. Ez a kör szimbolizálja most a demokratikus gondolatot, ez a kör a szimboluma a zsidó-sérelmek orvoslásának, a jogos zsidó kívánságok teljesítésének,

amelynek győzelme nem a választások hevében tett kortesigéretnek szertefoszlását jelenti, hanem ellenkezőleg, egy olyan új rendszernek inaugurálását, amelyben egyforma elbánásban részesül az ország minden egyes polgára és amely igazságot tesz a zsidó-kérdésben.

A tizenkettedik órában hallja meg megegyeszer mindenki a lelkiismerete hangját és adja le szavazatát minden választókerületben a nemzeti parasztpárt listájára.

A választások előestéjén végleg legendává foszlott a szabad választások ígérete

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország politikai életének sorsdöntő napja elérkezett. Ma csütörtökön az egész országban megkezdődnek a kamarai választások, amelyek bevezető akkordjai végleg legendává zsongorítják össze a „szabad választások“ fogalmát. Bár Duca belügyminiszter újabb rendeletet adott ki a választások szabadságának biztosítására, a belügyminiszteri rendelet csak pusztában kiáltó szó marad. Így a belügyminiszter Mateescu kapitányt, Ilfov megye csendőrségi parancsnokát tegnap utasította, hogy a szabadközlekedést akadályozó intézkedéseit helyezze hatályon

kívül. A kapitány azonban a miniszteri rendeletnek nem engedelmeskedett, ezért állásától azonnal elmozdították és utódja szigorú utasítást kapott, hogy a megyében a legteljesebb közlekedési szabadságot biztosítsa. A belügyminiszter egyúttal az összes megyék csendőrpáncsnokaihoz ugyanilyen utasítást küldött, szigorú büntetéseket helyezett kilátásba ott, ahol rendeleteit megszegik.

E szigorú hangú rendeletek ellenére az ellenzéki pártok terrorizálása tovább folyik. A választások előestéjén az újabb visszaélésekről alábbi jelentéseink számolnak be.

Maros megyében már eldőlt a választások sorsa

Letartóztatták az ellenzéki bizalmiférfiakat

Tegnap számunkban az egyik bukaresti lap jelentése nyomán beszámoltunk a nemzeti parasztpárt legújabb szenzációs leleplezéséről, amely egy megdöbbenést keltő titkos utasításnak bukkant nyomára. A titkos rendelet azt az intézkedést tartalmazta, hogy a választások napján le kell tartóztatni az ellenzéki bizalmiakat.

A bukaresti lapnak hírére megerősíteni látszanak a legfrissebb marosvásárhelyi események, amelyekről marosvásárhelyi tudósítónk az alábbiakban számol be:

Marosvásárhelyen az egész megyében megkezdtek az ellenzéki bizalmiférfiakat letartóztatását. Tegnap letartóztatták Marosvásárhelyen dr. Truta szászrégeni ügyvédet, akit az ügyesség rendeletére nyomban szabadlábra helyeztek. De alig ért haza Truta dr. Szászrégenbe, újra letartóztatták. Letartóztatták rajta kívül dr. Seusan és dr. Enea Pop szászrégeni ügyvédek, a nemzeti párt bizalmiférfiat, Kristóf Jánost, a magyar párt sárpataki bizalmiát és Káli Nagy Arpad magyarpárti bizalmiát.

Letartóztatták azonkívül több ellenzéki bizalmiférfit is, akiknek neve azonban nem szivárgott ki. A marosvásárhelyi munkásblokk titkára eltűnt a lakásáról, a blokk helyiségében tegnap és ma egész nap házkutatást tartottak. Pozitív forrásból származó értesüléseink sze-

rint a bizalmiférfiakat letartóztatására azért volt szükség, nehogy az ellenzéki bizalmiak meg tudják akadályozni a készülő urna-manipulációt. Marosvásárhelyen a prefektúrán

huszezer szavazócédulát a liberális részen előre lepecsételték és ilyen előre preparált szavazócédulákkal kibélelt urnákat vittek ki a csendőrtisztek a falvakba.

Az ellenzéki bizalmiférfiakat azért kellett letartóztatni, hogy a kibélelt urnák misztériumára rá ne jöjjenek.

A nemzeti parasztpárt nevében Popescu Adrian dr. és Vescan dr. felkeresték a megye prefektusát, aki előtt erélyesen tiltakoztak a bizalmiférfiakat letartóztatása miatt. A prefektus a küldöttségnek kijelentette, hogy

az ellenzéki bizalmiférfiakat le kellett tartóztatni, mert az ellenzék olyan erős, hogyha nem tartóztatják le a bizalmiakat, az ellenzék kapja meg a szavazatok nyolcvan százalékát.

A sorozatos letartóztatások és a prefektus „magyarzata“ nyugtalanságot keltett a megye tulnyomóan ellenzéki érzelmű választóiban, akik ezek után egyáltalában nem látják biztosítottak a törvényadta jogukat, hogy bizalmiférfiak útján ellenőrizhessék a választási operációt.

Két halottja van már a választási előcsatározásoknak

Hogy a választási visszaélések milyen atmoszférát teremtettek, arra a legjellemzőbb talán az a szomorú tény, hogy már a választási előcsatározásoknak eddig két halottjuk van. Mint tegnap már jelentettük, egy bánáti községben a csendőrökkel való harcban elesett egy földműves. Ma, mint azt az összes bukaresti lapok jelentik, a covurluimegyeyi Baneasa községben összetűzés támadt a nemzeti parasztpárti és liberális választók között. Utóbbiak épen egy választói gyűlésről tértek haza, midőn a liberális kortesek Brudin községi primárral az élén megtámadták őket. Verekedés támadt, amelynek hevében egy Florea Soric nevű paraszt kést rántott és oly erővel szurta mellbe a primárt, hogy az röviddel azután a kórház-

ban kisenvedett.

Sortüz az ellenzéki képviselőjelöltekre

A cahul megyei Rosu községben Mihai Gheorghe, a megyei szervezet elnöke, képviselőjelölt és Ondrian szenátorjelölt elindultak a megyébe, hogy a bizalmiférfiaknak a meghaltalmazásokat szétosszák. Rosu községben csendőrök álltak el útjukat, akik sortűzét adták le elriasztásukra. Az ellenzéki vezérek természetesen azonnal megállították autóikat, minthogy azonban a csendőrök fenyegető magatartást vettek fel és tovább is lövöldöztek, visszafordultak Andrusu községbe, ahol is a csendőrök letartóztatták őket és bekisérték a cahuli törvényszékhez. Itt azután hirtelen eltűntek a kísérek.

Hunyadmegyében csendőrök őrzik lakásaikon a nemzeti parasztpárt jelöltjeit

Dévaról jelenti tudósítónk: Míg a liberális jelöltek korlátlan akciósabadsággal rendelkeznek, addig az ellenzéki jelölteket a csendőrök minden községben letartóztatják és csak órák múlva bocsátják szabadon. Dr. Vlad Aurel volt miniszternek, a nemzeti párt listavezetőjének autóját félnapig fogvatartották. Vlad az éppen Déván tartózkodó Tatarescu belügyi államtitkárhoz fordult jogorvoslásért, aki „megbotránkozással” vette tudomásul az erőszakosságokat.

Körösbányán a kortesutra készül Vlad ezredest, a nemzeti parasztpárt szenátorjelöltjét 14 csendőr fogta körül, akik egész nap őrizték

Hogyan torolta meg a kormány a választási visszaéléseket

A „Lupta” nagy cikkben foglalkozik azokkal a szankciókkal, amelyeket a kormány az eddig tudomására hozott visszaélések ügyében foganatosított és rámutat arra, hogy tulajdonképpen a három csendőrkapitány felfüggesztése is porhintés volt csupán a közvélemény szemébe. A lap elmondja, hogy a belügyminiszter éppen azokat a csendőrtiszteket választotta ki a táviratokat aláírók tablójából, akik

arról tettek jelentést, hogy megyékben a nemzeti parasztpárt látszik győztesnek.

Igy elmozdították a Biharmegyében dolgozó Beloiu őrnagyot, aki azt jelentette, hogy „a megyében a nemzeti pártnak mély gyökerei vannak” és hogy „a kormány csak bizonyos operációk segítségével győzhet”, amelyeket a kapitány „a prefektussal és Mosiu tábornokkal egyetértésben foganatosít”. Nos, sem a prefektus, sem pedig Mosiu tábornok ellen nem indítottak eljárást, ellenben elhelyezték a csendőrorágot, aki eszköz volt csupán felettései kezében.

Fegyelmi eljárást indított a kormány a románai Jonescu kapitány ellen. Tény az, hogy a kapitány a választási kampány utolsó napjáig folytatta tevékenységét és szemmel láthatólag nem vette tragikusan a beigért fegyelmi eljárást. Ugyanaz a helyzet a sorocai Costescu csendőrkapitány esetében is, aki arról tett jelentést, hogy

„a megyében szubverzív propaganda nem folyik, ezzel szemben a prefektus utasítására megakadályozza az ellenzéki választói gyűléseket és elkobozza a manifesztumokat. A megyében a hangulat a nemzeti parasztpárt mellett van.”

Nos, Costescu kapitány ellen is eljárás indult. Hejszála sem görbül azonban meg azoknak a prefektusoknak, akiknek utasítására a csendőrtisztek tulajdonképpen eljártak. Egyetlen prefektust függesztettek fel állásától, a nagyküllöit, azt is azért, mert utasítást adott arra, hogy a választások napján 50 magyar községet járványos betegség címén zárjanak el az urnaktól. A „Lupta” szerint ez az intézkedés meglehetősen átlátszó kortesfogás csupán, amely a magyar szavazatok szimpátiájának megnyerésére volt hivatva csupán. A „Lupta” a tenti indokok alapján blöffnek minősíti ezeket a „szankciókat”, konstatálja, hogy a kormány lábball tiporta a törvényeket intézkedéseiben, ennélfogva a választások eredménye meg van már eleve hamisítva, a kormány eljárása pedig csak arra volt jó, hogy a liberális és a nemzeti parasztpárt közötti viszonyt teljesen elmérgezzék.

Ki parancsol Biharban?

A bihari választási visszaélések ellen foganatosított intézkedések értékére egyébként élénken világít rá Vajda és Bratianu Jonel táviratváltása.

Bratianu Jonel a következő táviratot küldte Nagyváradra Vajda Sándornak és Lázár Aurélnak:

a házat. Az ezredes az éj leple alatt szökött ki házából. Puj községben dr. Tileat ma is csendőrök tartják szekvesztrálva.

A buza megyeiek az uralkodónál tiltakoznak

A buza megyei ellenzéki jelöltek az uralkodóhoz intéztek tiltakozó táviratot a liberális választási terror ellen. A táviratban elmondják, hogy fájdalomra szolgál az uralkodó nyugalmát megzavarni, de kénytelenek feltárni sebeiket, amelyekre a kormánynál hiába keresnek orvoslást. Felsorolják ezután, hogy a községi jegyzőket áthelyezték, szolgabírókat választási ügynökökkel helyettesítettek, speciális választási bírót neveztek ki a szavazó szekciókhoz stb. A táviratot öt képviselőjelölt írta alá.

Julius 5. No. 4019.

Miniszterelnökség.

Vajda-Voevod Sándor és Lázár Aurél uraknak

Nagyvárad

Még mielőtt táviratukat megkaptam volna, a belügyminisztérium felfüggesztette Beloiu csendőrezredest, aki ugylátszik nincs eléggé áthatva attól a köteletségérzettől, hogy a kormány rendeletét végrehajtsa és a minisztérium felhívta a helyi hatóságok figyelmét az Önök által kivánt értelemben, minél fogva tehát nem tudjuk elhinni, hogy Mosiu tábornok ilyen eljárást helyeselni tudna.

Jon I. C. Bratianu

Bratianu nemzeti kormány elnökének tartja magát

A bukaresti „Cuvantul”, amely nap nap után szolgál politikai szenzációkkal olvasóinak, ezúttal arról vél tudni, hogy Bratianu Jonel már előre is felverte magát azokkal a támadásokkal szemben, amelyek őt az uralkodó akaratának meghamisítása miatt előreláthatólag érni fogják. A lap szerint Bratianu váratlan fordulattal arra az álláspontra helyezkedett, hogy ő nem pártkormány, hanem egy, az uralkodó óhajának megfelelően alakított kormány élén áll, amelyben nincsenek ugyan az összes pártok képviselve, de mindenestre jelentős csoportok adták közreműködésüket. Argetoianura, dr. Lupura és újabban Titulescu külügyminiszterre hivatkozik a kormány elnöke, aki megérkezése alkalmával sietett kijelenteni, hogy nem tagja a liberális pártnak.

A lap azt is tudni véli, hogy Bratianu Jonel a parlamentben és talán már a trónbeszédében fenhangozta fogja kijelenteni, hogy kormánya pártokon kívül álló kormány és hogy ő maga a közös listák ajánlásával egy, az összes pártokból alakult parlamentet akart létrehozni, annál is inkább, mert a kormánynya és a parlamentre fog hárulni néhány, az ország jövőjével elszakíthatatlanul összefüggő fontos kérdés megoldásának felelőssége.

Tegnap számunkban közöltük egy bukaresti lap nyomán a szenzáció erejével ható hírt, hogy Stirbey herceg a nemzeti parasztpárt listáján szenátorok lép fel Sorocamegyében. Újabb jelentés szerint azonban Stirbey herceg, aki jelen pillanatban Brasóban tartózkodik, táviratilag közölte a sorocai megyei szervezet vezetőivel, hogy nem fogadhatja el a jelölést és továbbra is a politikai pártok keretein kívül óhajt a korona érdekében dolgozni.

Maniut éltették a kolozsvári liberális felvonuláson

A választások előestéjének érdekes epizódja volt Kolozsváron. Kedden este kilenc óra után hangos zeneszó és lármá verte fel Kolozsváron a Ferdinand király-utat. Az utvonalon, amely még tele volt járőkelőkkel, színes lampionokkal felszerelt bandérium vonult végig, a vasuti munkások zenekarának kíséréte mellett. A fantasztikus menethez sokan csatlakoztak a közönség köréből, amely hangosan Maniu Gyulát

Tekintettel arra, hogy a katonai megszállás alatt levő nagyváradi posta megtagadja a tiltakozó táviratok továbbítását, Vajda Sándor és Lázár Aurél Kolozsváron keresztül a következő választ küldötték a miniszterelnöknek:

Jon Bratianu miniszterelnök urnak

Bucuresti

Bátorkodunk közölni Önnel, hogy táviratát bemutattuk Tempeleanu prefektusnak, aki azonban kijelentette, hogy nem olvassa el Bratianu ur táviratait. Egyidejűleg megtagadta a közlekedési igazolványok kiadását is. Azt hisszük, hogy ez elegendő bizonyíték arra, hogy Biharmegyében Tempeleanu prefektus és Mosiu tábornok parancsol és nem pedig Ön. Válaszáért fogadják köszönetünket.

Al. Vaida-Voivod

Aurél Lázár

Liberális misztifikáció

Az ellenzéki lapok éles támadásaira a kormány szócsövei, a „Viitorul”-al az élen azzal válaszoltak, hogy bizonyos választási propaganda-brosurákat közöltek le, amelyeket állítólag a nemzeti parasztpárt adott volna ki és amelyek szerint a párt azt hirdette, hogy Carol trónörökös beiratkozott a nemzeti parasztpártba és földet fog adni a népnek, ha visszatér. Ezzel szemben Mironescu egyetemi tanár, a nemzeti parasztpárt jelöltje ma nyílt levélben kijelenti, hogy ilyen manifesztumot a párt nem adott ki és az liberális misztifikáció eredménye lehet csupán. A liberálisok ilyen eszközökkel igyekeztek drákói szigorúságu terrorjukat igazolni a közvélemény előtt.

1926 május

1927 január

1927 május

Egy év alatt nélküliek száma ami a németor javulását mutatja további apadás

Belgium munkanélküli volt. Ez a szá három-négyezer munkásstatisztika

Franciaország május végével míg az év elején logtalanok száma a kívándorolt száma májusban akkor a munka sitva alig javult

Angliában kanékküliek száma 917.000. Gyök csak a hajóépi végével kimut 60.000 főre a

Hollandia lyezett munká mindenkor több.

A skandináv liség emelkedő napok alatt, az munkák követ a segélyezett májusban 50.0 májusban 86.0 májusban 73.0 közl Dániában Norvégiában a százaléka nem van. Jobbak 251.000 szaks kanékküli.

Olaszország sinyl és a viszonyitva leg Májusban 228. rövidmunkát v

Ausztriában munkás kapot már csak 182. elég nagy.

Lengyelország még mindig 1 Magyaror lévén, csak a zésével tudható május végével

Csehszlovákia állandó kis cső 60.260 munká

Románia negyedében ért fokát. A román rendelkezésünk pitható, hogy szinte katasztr nélkülieget és emelkedik.

Mindenkinek ajánlatos a csl. áll. osztály-sorsjátékban résztvenni. Óriási nyereményesélyek! **59 MILLIÓ 881 ezer korona** lesz a 17-ik játék öt osztályánál nyereményekben minden levonás nélkül készpénzben kifizetve.

Főnyeremény 2 millió korona

A sorsjegyek árai: 1/4 Kc. 20, 1/2 Kc. 40, 1/1 Kc. 80. Rendelések, a világhírű főel-árusító cégnél

WALD BANKHÁZ Kosice (Kassa)

Utólagos befizetések az Erdélyi Bank Rt. oradeai fiókja befizetőlapján, mely bef. lap és játékterv a sorsjegyekhez mellékelve lesz. I. oszt. huzás 1927 július hó 20.

Hirdessen az Uj Keletben

Olcsó könyvvásár

Unió-u. 16 sz. alatt. Páratlanul olcsó magyar, német és francia könyvek. **Már csak szombatig tart!**

Az európai munkanélküliség

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyes európai országok munkanélküli statisztikája szerint a nemzetközi piacon az utóbbi hónapokban a javulás jelei mutatkoznak és a munkanélküliek száma egyre csökken. Ez a javulás azonban korántsem olyan arányú, hogy ebből következtetni lehetne a gazdasági élet teljes normalizációjára és a termelés zavartalanulásának állandósulására. Így igen kedvező képet mutat elsősorban a németországi munkapiac, azonban ha az államilag segélyezett munkanélküliekhez a minden támogatás nélküli munkanélkülieket is hozzávesszük, akkor a kép sötétre retusálódik.

Németországban egyébként a munkanélküliek száma így alakul:

	Államilag segélyezett munkanélküliek:	Összes munkanélküliek:
1926 május	1,942.000	2,520.000
1927 január	1,827.200	2,534.000
1927 május	1,131.000	1,920.000

Egy év alatt tehát a németországi munkanélküliek száma kerek hatszázezer fővel csökkent, ami a németországi termelésnek olyan jelentős javulását mutatja, hogy az ottani munkanélküliség további apadására is számíthatunk.

Belgiumban ez év májusában 18 ezer munkanélküli és 22.000 felidőt dolgozó munkás volt. Ez a szám aránylag kedvező, mert alig három-négyezerrel mulja felül a háborúelőtti évek munkástatisztikáját.

Franciaországban a hivatalos statisztika május végével 62.000 munkanélkülről számol be, míg az év elején majdnem százezerre rugott a dolgoztalanok száma. Ha azonban hozzátesszük, hogy a kivándorolt és kiutasított külföldi munkások száma májusban majdnem harmincezerre rugott, akkor a munkapiac a januári viszonyokhoz arányosítva alig javult.

Angliában: májusban 862.000 volt a munkanélküliek száma, míg az előző év májusában 917.000. Gyökeres javulásról itt sem beszélhetünk, csak a hajóépítőipar az egyetlen, ahol a múlt év végével kimutatott 105.000 munkanélküli száma 60.000 főre apadt le.

Hollandia: a május végével államilag segélyezett munkások számát 34 ezerre teszi. Ez a mindenkori munkanélkülieknél alig néhány százalattal több.

A skandináv államokban: a munkanélküliség emelkedőben van, ami azonban a nyári hónapok alatt, az aratási és fokozott mezőgazdasági munkák következtében csökkenni fog. Dániában a segélyezett munkanélküliek száma volt: 1923 májusban 50.000, 1924 májusban 45.000, 1925 májusban 86.000, 1926 májusban 70.000, 1927 májusban 73.000. A 275.000 szervezett munkás közül Dániában 26,5 százalék volt a munkanélküli. Norvégiában a 34.000 szakszervezeti munkás 27,7 százaléka nem dolgozott és ez a szám emelkedőben van. Jobbak a viszonyok Svédországban, ahol a 251.000 szakszervezeti tagnak 15 százaléka munkanélküli.

Olaszország termelése a lira emelkedését súlyos és a munkanélküliek száma a tavalyihoz viszonyítva legalább száz százalékkal emelkedett. Májusban 228.000 volt a munkanélküli, míg a rövidmunkát végzők 62.000 főt tettek ki.

Ausztriában: az év elején még 250.000 munkás kapott munkanélküli segélyt, májusban már csak 182.000, de ez a szám is még mindig elég nagy.

Lengyelországban: javulás észlelhető, bár még mindig 195.000 a munkanélküli.

Magyarországon: munkanélküli segély nem lévén, csak a jelentkező munkanélküliek feljegyzésével tudható meg a munkanélküliek száma, ami május végével meghaladta a százezer főt.

Csehszlovákiában a munkanélküliek száma állandó kis csökkenéssel javul és május végével 60.260 munkás nem tudott foglalkozáshoz jutni.

Romániában a munkanélküliség ez év első negyedében érte el az utóbbi évek legmagasabb fokát. A romániai munkanélküliségről nem állnak rendelkezésünkre pontos adatok, azonban megállapítható, hogy az ipari vállalatok állandó leépítése szinte katasztrófális mértékben növeli a munkanélküliséget és nem hogy csökkenne, de állandóan emelkedik.

Dr. Klein Miksa máramarosszigeti programbeszédében az Uj Kelet beszüntetését és az egész szerkesztőség hadbírótság elé állítását követelie

(Cluj-Kolozsvár, július 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Aki figyelemmel kísérte lapunknak a választási kampány alatt megjelent számait, önkénytelenül is meg kellett állapítania, hogy a választással kapcsolatban írott összes cikkeinkben szinte féltő gonddal tartózkodtunk minden szenvedélyes megjegyzéstől, mellőztük a választási propagandának egyébként szokásos éles hangját és főként kikapcsoltunk minden személyi momentumot, mert el akartuk kerülni, hogy ez a választási küzdelem kiindulópontja legyen egy későbbi testvér-civódásnak az erdélyi zsidóságban belül. Igyekezünk objektíven, mondhatnánk tudományos hűvös-séggel elvégezni felvilágosító és propaganda munkánkat, amelynek egyetlen célja az erdélyi zsidóság egyetemes érdekeinek előmozdítása volt. Sajnos, az elientábor részéről nem viszonyozták hasonlóval a mi lojális magatartásunkat és alábbi tudósításunk egy olyan otromba és nyílt denunciació jellegű bírótámadásról számol be, amelyhez foghatóra eddig eddig Erdélyben csak egyetlen ember vetemedett: Salamon Benedek.

Máramarosszigeti tudósítónk jelenti, hogy kedden délután Miháli prefektus újabb gyűlésre hívta össze a zsidóságot, amelyen ezuttal dr. Klein Miksa, a liberális lista utolsó helyének jelöltje, programot adott. Ebben a beszédében dr. Klein azzal tisztelte meg lapunkat, hogy feltűnő hosszán és szenvedélyesen foglalkozott az Uj Kelettel. Aposztrófálta az Uj Kelet vasárnapi vezércikkét, amely szerinte

szemtelen és éles hangon kritizálta a liberálisok korábbi uralmát, amelyből, szerinte az olvasható ki, hogy az erdélyi zsidóság azért nem köthet egyezséget ezzel a párttal, mert a liberálisok az egész országban elvesztették erkölcsi súlyukat és tekintélyüket. Dr. Klein kijelentette, hogy az Uj Kelet ezzel a cikkével súlyos sértést követett el a kormány és az alkotmány ellen.

Ezután szenvedélyes hangon a következő kijelentésre ragadtatta magát:

— *Ha én miniszter, vagy prefektus volnék, ugy ezt a lapot azonnal megszüntetném és az egész szerkesztőségét a hadbírótság elé állítanám.*

Dr. Klein e kijelentését a prefektus felé fordulva, nyomatékosan megismételte. Végül megjegyezte, hogy ő maga is éveken keresztül újságíró volt(?), azonban az Uj Kelethez hasonló szemtelen hangot egész újságírói pályafutása alatt nem tapasztalt.

Dr. Klein Miksa minősíthetetlen és denunciació jellegűvel bíró támadása természetesen az egész városban mély megdöbbenést keltett s a zsidóság legilletékesebb vezetőemberei nem találnak eléggé súlyos szavakat a zsidótlan eljárás megbélyegzésére.

A magunk részéről nem bocsátkozunk vitába dr. Klein Miksával. Mi nemcsak a barátainkat válogatjuk meg, hanem az ellentelenteinket is.

Három ember a vizbefult, mert a sétáló fegyenceket nem engedték segítségükre sietni

Newyork, július 6. Tegnap délután a Sing-Sing fegyház melletti Hudson folyamán egy csónak, amelyben három fiatal ember ült, hirtelen felborult és utasai a víz alá merültek. Ugyanez a folyó mellett 1200 fegyenc tartózkodott, akik közül többen a vízbe akartak ugrani, hogy a feldoklokat kimentessék. A fegyőrök azonban megakadályozták a rabokat, hogy a szerencsétlenül járt fiatal emberek segítségére menjenek. A fegyencek eleinte erősen zúgolódnak kezdtek, amiért tehetetlenül kénytelenek nézni a három ember fuldoklását, majd áttörték a fegyőrök első kordonvonalát azon céllal, hogy erőszakkal is segíteni tudjanak a vízbeesetteken, de ebben a fegyőrök

az utolsó pillanatban megakadályozták őket. A három fiatal ember a vizbefult. A fegyencek azonnal jelentkeztek a fegyházigazgatóságnál és követelték, hogy az embertelen fegyőröket büntessék meg, mert különben az összes rabok éhségstrájkba lépnek. Kihallgatásuk során a fegyőrök azzal mentegetőztek, hogy szigorúan a fegyházi szabályokhoz tartották magukat.

A newyorki lapok a legnagyobb felháborodással tárgyalják az esetet. Kiemelik ebből az alkalomból, hogy az életnek milyen bizarr játéka, hogy a sok bűnnel terhelt fegyenceket éppen a törvény szigorja akadályozta meg egy jótett végrehajtásában.

A katonai attasék kiküldését Párisban a versaillesi béke aláírásának tekintik

Oroszországban ovább folynak a kivégzések

(London, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol kormány céltudatos politikával igyekszik mindenáron megvalósítani Oroszország ellen irányuló terveit. Az akció érdekében Anglia meg akarja nyerni a volt központi hatalmak támogatását, aminek fejében bizonyos ellenszolgáltatásokra vonatkozó ígéreket is tett, másfelől pedig minden adódó alkalommal előzékenységet igyekszik tanúsítani az érdekelt államokkal szemben. Ilyen udvariassági gesztus volt például a brit kormánynak az az elhatározása, hogy felszólítja a volt ellenséges kormányokat, nevezzenek ki katonai attasékat angliai követségeik mellé és fogadjanak el angol katonai attasékat fővárosaikba. Az angol kormány bejelentette, hogy a németországi és magyarországi katonai ellenőrzés megszüntetése után katonai attasékat küld Budapestre és Berlinbe. A felhívás értelmében Magyarország már ki is küldte Londonba a maga katonai attaséját. Hir szerint Olaszország rövidesen hasonlóképpen fog cselekedni. Mihelyt Bulgáriában is megszűnik a katonai ellenőrzés, Anglia és Olaszország Szófiába is kiküldene katonai attasékat.

Páris, július 6. Az angol attaséküldés gondolata nagy feltűnést keltett, különösen a francia jobboldal politikusi körében, akik ebben az eseményben a versaillesi béke aláírását látják. A kezdeményezés jelentőségét azzal igyekeznek csökkenteni, hogy Anglia már befejezett tény elé

állította Franciaországot, amikor a legutóbbi angol flottagyakorlatokon német szakértők is megjelentek.

Riga, július 6. A szovjetkormány, ugylászik, nem tett üres fenyegetéseket, amikor az állítólagos angol kémeket elfogta és amelyeket Vojkov varsói szovjet követ meggyilkolása alkalmából ismételtelen hangzatosított. A megkezdett halálos ítéletek sorozatát a szovjetbíróóságok tovább folytatják. Legutóbb gróf Heyden cári századost végeztette ki a taskerdi véstörvényszék. A kivégzések miatt a lakosság körében folyton növekszik az elkeseredés, amely Csernovovban véres incidensben rúbbant ki. A csernovovi ellenforradalmárok agyonverték a „Pravda“ című hivatalos lap munkatársát.

Meg nem erősített hírek szerint Csicserin orosz külügyi népbiztos az elmúlt héten három ízben is fogadta a moszkvai olasz nagykövetet. Ezekből a tanácskozásokból arra következtetnek, hogy a szovjet és Olaszország között szövetség készül, mivel az olaszok elégedetlenek Anglia oroszellenes politikájával. A moszkvai olasz követ állítólag azt a kijelentést is tette Csicserin előtt, hogy a beszarabiai egyezmény rrtifikálásának nem tulajdonít nagyobb jelentőséget.

Rigában a hatóságok ismét elfogtak nyolc orosz kémét. A kémkedési ügyből kifolyólag további le- tartóztatások vannak folyamatban.

Üdülők
és pihenésre vágyók

a gyönyörű parkjai és vízgyógyintézzel ellátott

NERVA
SZANATÓRIUMBAN

CLUJ-KOLOZSVÁR

napi 300—400—500 lejtől kezdve

orvosi kezeléssel együtt

teljes ellátást nyerne

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt minden elfogadható áron árusít az

Ideal kalapszalón

a legújabb filz kalapok óriási választékban és átmeneti Cluj, Regele Ferd. 8.

Ne szalassza el szerencsését!

A csl. oszt. sorsjáték lényegesen meg lett javítva az új játékhoz, melynek húzása már f. é. július hó 20-án kezdődik. Rendeljen azonnal, tekintettel a készlet csekély voltára, sorsjegyet a szerencséséről mindenütt közismert

UNGÁR BANKHÁZTÓL
Kosice (Kassa) Malom-u. 20., ahol a legutóbbi húzáson többek között 200.000, 60.000, több 50.000 stb. stb. nagy nyeremények lettek megnyerve. A sorsjegyek árai: 1/1 80, 1/2 40, 1/4 20 és 1/8 10 k. Nevezett cég szívesen szolgál prospektussal és felvilágosítással.

Csuz, reuma, kőszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdös-patak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és zsidó ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta térs és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság**, Posta: Leanda-Mare

Minden reklamnál többet ér a
„DREHER-HAGGENMACHER”
SÖRÖK
országosan elismert kiváló minősége

Ősszel megnyitják a kábeltelefon-forgalom Bécs és Berlin között

A jövő év elejére kiépül a budapest—svájci vonal is

(Bécs, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák postavezérgazgatóság közlése szerint az építés alatt álló kábel-telefont rövidesen lefektetik a magyar határig és ezzel Ausztria egész területén végig fog vonulni a kábel. Augusztus végén fognak Bécs és Berlin között az első beszélgetési kísérletek lefolyni és szeptember első napjaiban a vonalat átadják a

közönségének.

Az ősszel megnyitandó bécs—budapesti vonalrész építésével egyidejűleg megkezdik Linzen, Salzburgon és Innsbruckon át a kábelvezeték építését Bludensig. Ilyenformán a jövő év elején Budapest és Svájc között is meg fog nyitni a kábel-telefon forgalom.

Zsidó választópolgárok!

Ha azt akarjátok, hogy a mostani választások sorsotok jobbrafordulását eredményezzék, ha azt akarjátok, hogy a demokrácia szelleme győzzön,

szavazzatok a körre

amely a Maniu Gyula vezetése alatt álló nemzeti parasztpárt választási jele.

Julius tizenötödikén visszajönnek Brassóból a kolozsvári színészek

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Magyar Színház, amelynek drámai és operett-együttese a nyári hónapokra Brassóba rándult át, a brassói színház hírtelével szükségessé vált restaurálása következtében abbahagyja ottani vendég szereplését és Kolozsvárra jön vissza. A Magyar Színházban tehát, ahol most mozgófényképeket mutatnak be, július tizenötödiktől kezdve újabb operetteket és drámákat fognak előadni. Közben pedig nevesebb budapesti erők fognak vendégképpen bemutatkozni a Magyar Színház színpadán.

A visszaérkező operettegyüttes azonban csak

rövid ideig lesz együtt. Karácsonyi Ili, Lengyel Irén, Neményi Lili, Dajka Margit és Tolnay Andor másfelé szerződtek el és őszre már kiválnak a kolozsvári színház kötelékéből. A drámai együttesből csak Forgács Sándor válik ki, aki Debrecenbe szerződött rendezőnek és első drámai színésznek. Tolnay Andor szintén rendezőnek és bonvivannak megy Szegedre.

A Brassóban előadásra előkészített új darabokat Kolozsváron fogják bemutatni. A városban örömmel vettek tudomást a magyar színészek visszajöveteléről és remélhető, hogy a hős színházat a közönség szívesen fogja látogatni.

Hol kell szavazni a kolozsvári választóknak

Minden választási igazolványon van egy római szám, amely azt jelenti, hogy az illető szavazó a római számmal megjelölt körletben tartozik szavazatát leadni. Mielőtt valaki elindulna, hogy szavazatát leadja, nézze meg a választási igazolványán feltüntetett római számot és ahhoz a szavazási körlethez menjen szavazni, mert máshol nem fogadják el. A kolozsvári szavazókörletek a következők:

A XXIV-ik szavazókörlethez az első körletben lakó választók tartoznak. Ezek szavazataikat a Honvéd-utcai állami elemi iskolában adják le.

A XXV-ik szavazókörlethez a második körlet választói tartoznak. Ezek szavazataikat a város-házban adják le.

A XXVI-ik szavazókörlethez a harmadik körlet választói tartoznak. Ezek szavazataikat a főtéri Iparosgyelet helyiségében adják le.

A XXVII-ik szavazókörlethez a negyedik körlet választói tartoznak. Ezek a Petőfi-utcai állami elemi iskolában szavaznak.

A XXVIII-ik szavazókörlethez az ötödik körlet választói tartoznak. Ezek az Eperjes-utcai tanítóképzőben szavaznak.

A XXIX-ik szavazókörlethez a hatodik körlet választói tartoznak. Ezek a Ferenc József-uti „Gheorge Baritiu Liceum” benlakásában szavaznak.

A XXX-ik szavazókörlethez a hetedik körlet választói tartoznak. Ezek a Malom-utcai Gheorge Baritiu-liceumban adják le szavazataikat.

A XXXI-ik szavazókörlethez a nyolcadik körlet választói tartoznak. Ezek a vármegyeházán adják le szavazataikat.

A város azon részein, amelyek a beosztásban nincsenek fejtüntetve, ugyancsak azok, akiknek szavazóigazolványán nincsen feltüntetve a választási körlet, ugyancsak a városházán adják le szavazataikat.

A választással kapcsolatban tudnivalók még a következők:

A választás csütörtökön reggel 7 órakor kezdődik. A választási elnök a zárórát a szükséghez képest állapítja meg és éjjel is folytathatja a szavazatok átvételét, de csak péntek reggel 7 óráig. A törvény szerint a választást megszakítani nem lehet. A választó bemutatja választási igazolványát az elnöknek, aki átadja neki a szavazólapot és a szavazási bélyegzőt. A szavazólap belső második oldalára vannak a választási listák nyomtatva, keretbe, számozva és mindegyik lista élén a választási jellel. A szavazó a zárt fiúlkében annak a négyzetnek beléjére nyomja a Votat-bélyegzőt, amelyen az a névjegyzék van, amelyre szavazni akar. Ezután a szavazólapot négyrészt hajja, úgy, hogy a névjegyzék belül eltakarva maradjon, kivül pedig az a lap fedje be, amelyre a választási elnök a törvényszék, illetve a választási bizottság ellenőrzési bélyegzőjét alkalmazta. Az így összehajtott szavazólapot a választó az elnök kezébe adja, aki az urnába helyezi.

Ervénytelenek az ellenőrző-bélyegzőnélküli, a nyitva benyújtott, a névjegyzékkel kifelé összehajtott, a név hozzáadásokat vagy kihúzásokat tartalmazó szavazólapok és azok, amelyeken a Votat-bélyegző több listára van alkalmazva. Minden választónak ügyelnie kell tehát arra, hogy a bélyegzőt úgy üsse rá az illető négyzet belsejére, hogy a széle se érje a szomszéd négyzetet.

A Haggibor házi tenniszversenye. Vasárnap egész nap rendezi meg a Haggibor tenniszszakosztálya házi versenyét a KAC öszes pályáin. A sikeresnek ígérkező verseny részletes programját legközelebbi számunkban ismertetjük.

Nyolcvanév teremtő erővel, ami hódol művészt és nem azokat is, és másodrendű Erre legszebb diszpolgárra t momentuma. A működő kom kijelentették, diszpolgárságg Liebermann es becsülését látj megelégedéssel vaslatát.

Max Lieber nizmusnak a n terén. Ez a m vitásnak egy u már ez ujszerü rült a hagyón kodók világá Libermann em művészek. Pr harccal terem lyet szinte egy férát, azt a k ember nem is alkotásait.

Egyenes, sz és érettk szer volt kitéve a k megbizások, ta ha zsidó hitét állhatatos és eg kélt levelében Ezeket írja:

„Ami a zsi tomat illeti, eg iránt, amelybe séggel akarok ben éreztem z amikor az ant csaptak. És sé tük ezzel a h „Hiszen más v vélekedne, min lettem: „Akko keresztény gon

A magas éle legszebb fejezet mann műveiből a Száz válogatott fejlődési sorrend Luxemburg-muz és számos magá össze ezt a kollé Zsidó-utca” cím perspektívában rengeteg ember a hannoveri m répföldön” cím nek az a nevez zsidó festővel, J után készült: izraeli hatás nyugalmat és a nagy portréja, i karakterisztikus nősen feltűnt a képe, amely pl Liebermann műv

A művész állítás megajítás Dr. Marx birod tuzminiszter je vezetőállásban le lin főpolgármeste holland, a csehsz professzor, írók kvartett egy M ünnepeget, egy erre az alkalom Philip Franck démia vezetőtag mertette, a zár tartotta.

A születésna nek azok az alk Liebermann élet Gallinger könyve programszerű né

A FAMILIA kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

Max Liebermann

A nagy zsidó művész nyolcvanadik születésnapjára

Berlin, július elején

Nyolcvanéves és mégis tele aktivitással, a teremtő erőnek és akaratnak azzal a mértékével, ami hódolatra készíti mindenkit, nemcsak művészt és művészetre különösen reagálót, hanem azokat is, akik számára a művészi értékelés másodrendű szemben az emberi értékeléssel. Erre legszebb példa Max Liebermannnak berlini díszpolgárrá történt megválasztásának egy momentumára. A birodalmi főváros tanácsában működő kommunisták az előterjesztés során kijelentették, hogy elvi ellenségei ugyan a díszpolgársággal való megtiszteltetésnek, de Liebermann esetében nemcsak a művész megbecsülését látják, hanem az emberét is és azért meglepődéssel veszik tudomásul a tanács javaslatát.

Max Liebermann uttörő volt az impresszionizmusnak a német festészetbe való áttelepítése terén. Ez a művészet más meglátást, az aktivitásnak egy új világát követelte a nézőtől és már ez újszerűsége miatt is összeütközésbe került a hagyományokhoz csökönyösen ragaszkodók világával. És e harcban mutatkozott Liebermann emberileg ép oly nagynak, mint művészeilek. Propagandával, vitákkal, sajtóharcokkal teremtette meg művészetének számára, amelyet szinte egymaga képviselt, azt az atmoszférát, azt a „képlátást“, amely nélkül modern ember nem is tudja megítélni a képzőművészet alkotásait.

Egyenes, szabadságot és igazságot szerető és érettök szenvedni is tudó jellem. Többiben volt kitéve a kitérés kísérlésének, nagy állami megbízások, tanszékek között választhatott volna, ha zsidó hitét elcsereéli. Liebermann azonban állhatatos és egyenes maradt. Egyik 1925-ből kelt levelében ironizálva nyílt színvallást tesz. Ezeket írja:

„Ami a zsidósággal szemben való álláspontomat illeti, egészen természetes, hogy a vallás iránt, amelyben születtem és nevelkedtem, hűséggel akarok halálomig kitartani. Legerősebben érzem zsidóságot azokban az időkben, amikor az antiszemitizmus hullámai magasra csaptak. És sértésnek érzem, amikor mások ezzel a hízélgéssel tettek kivételt velem: „Hiszen más világ lenne, ha minden zsidó úgy vélekedne, mint én!“ Én erre Auerbach-al feleltem: „Akkor lenne más világ, ha minden keresztény gondolkodna úgy, mint én!“

A magas életkort elért művész ünneplésének legszebb fejezete az a kiállítás, amelyet Liebermann műveiből a Művészetek Akadémiája rendezett. Száz válogatott képét a mesternek mutatják itt be fejlődési sorrendben. A bécsi Startgalerie, a párisi Luxemburg-muzeum, a Züricher Kunstgesellschaft és számos magántulajdonban lévő képből állították össze ezt a kollektívot. Ott látjuk az „Amsterdami Zsidó-utca“ című festményt, amelyen csodálatos perspektívában mutatja a háztömegek között a rengeteg embert, hullámos elevenségben. Itt van a hannoveri múzeum szíveségéből „Munkások a répaöldön“ című 1876-ból származó műve, amelynek az a nevezetessége, hogy a nagy hollandiai zsidó festővel, Josef Israclssal történt találkozás után készült: formára és hangulatra egészen izraeli hatás alatt. Itt van a művész szüleinek nyugalmat és az öregség szelíd derűjét árasztó nagy portréja, itt látjuk Georg Brandes erősen karakterisztikus fejét és néhány ónarcoképet. Különösen feltűnt a legújabb Hinderburgról alkotott képe, amely plasztikus igazolja a nyolcvanéves Liebermann művészetének töretlenségét.

A művész ritka ünneplésben részesült a kiállítás megnyitása alkalmával. A kormány részéről Dr. Marx birodalmi kancellár és Dr. Becker kultuszminiszter jelent meg a minisztérium minden vezetőállásban levő tisztviselőjével. Dr. Bosz, Berlin főpolgármestere, a francia, az olasz, a svéd, a holland, a csehszlovák követek nejeikkel. Einstein professzor, írók, festők, zeneszerzők. A Klüglerkvartett egy Mozart-darabbal nyitotta meg az ünnepséget, egy színész Wilhelm v. Scholz az erre az alkalomra írott prólógusát olvasta föl, Philip Franck professzor, a Képzőművészeti Akadémia vezetőtagja Liebermann jelentőségét ismertette, a záróbeszédet Dr. Becker miniszter tartotta.

A születésnap ünnepébe méltán illeszkednek azok az alkalmi könyvek és brosurák, amelyek Liebermann életével és műveivel foglalkoznak. A Gallinger könyvből vesszük a jubilánsnak ezt a programszerű néhány sorát:

„Csak tendenciamentes művészet létezik. Aki valami célt akar a művészettel elérni, bizonyára rossz uton jár. Mert Dürer (akinek apja magyar volt), Nürnbergben jött a világra, azért vajjon ő német művész? Éppen megfordítva! Minthogy Dürer zseni volt és véletlenül Nürnbergben látta meg a napvilágot, németnek mondjuk-e a metódust, ahogy dolgozott? Vajjon Millet munkája után nem

inkább német és Menzet nem inkább francia lehetne? A jó Isten odahelyezi a zsenit, ahol éppen jön, azonban a lángész mutatja a művészet útjait nem pedig a hatalom... Minden művészet, ami volt és ami lesz, csak a természet tanulmányából indulhat ki... Művészet nem egyéb viláosságánál, nem pedig misztikus középkori latinizmus, amelyen mindenki más ért.“ G. P.

Amerikában 30 ezer dollárt gyűjtöttek Nungesser özvegy édesanyjának

Egy angol pilótánál magassági világrekordot állított fel. Augusztusban újabb két óceánrepülés lesz

Páris, július 6. Lindberg, Chaaberlia és Byrd szerencsés óceánrepüléseiről felhíborodva, a világ minden részében egész sereg vállalkozó készül most az eddigi rekordok elérésére és megjavítására.

A vakmerő vállalkozók között két nő is van.

Az egyik Rasche német pilótáné, aki tegnap este érkezett Párisba és akit a lebourgeti repülőtéren nagy ünnepséggel fogadtak. Rasche asszony Hessenből hét óra 33 perc alatt tette meg az utat Párisig. A másik női repülő lady Baillie angol pilótáné, aki repülőgéppel elérte a tizennyolcezer láb magasságot és ezzel új világrekordot állított fel.

Tudvalevő, hogy az eddigi óceánrepülők valamennyien Amerikából indultak Európába és most az európai repülőkre vár a feladat, hogy ezt az utat visszafelé is megtegyék. Egy francia feltaláló ma bemutatta 23 méter hosszú, 10 méter széles és 5 méter magas, újfajta hidropulaját, amely három darab, egyenként 400 lóerős motorral van felszerelve. A gép állítólag

tíz utassal 48 óra alatt képes az óceán átrepülésére.

Medsihi bej, a leghíresebb török repülő elhatározta, hogy Angorából Amerikába repül. A vállalkozást a török kormány is támogatja. Byrd kapitány egyik utitársa, Balchen norvég repülő, a jövő hónapban New-Yorkból 55 óra alatt Oslóba akar repülni.

Byrd kapitány utitársaival együtt tegnap meglátogatta a nyomtalanul eltűnt Nungesser édesanyját. A látogatás alkalmával Byrd az özvegy-asszonynak csekket nyújtott át 30 ezer dollárról, amelyet Amerikában gyűjtöttek számára.

New-York, július 6. Columbiában tegnap sürgönyt adtak fel, amely a táviratozás terén a legnagyobb rekordot érte el. A távirat New-Yorkon, Londonon, Vladivostokon, Sanghajon, San-Franciskón és Deneveren át, mindenütt természetesen azonnali továbbítás mellett,

nyolc perc alatt körülutotta az egész földet és visszaérkezett Columbiába.

„A trianoni béke revíziója új katasztrófát zúdítana Európára“

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mindegy két héttel ezelőtt Európaszerte nagy feltűnést keltett az antiszemita Northcliff-sajtóhoz tartozó londoni „Daily Mail“ című lap főszerkesztőjének, lord Rothermere-nek a trianoni békeszerződés revízióját követelő cikke. A cikk pikantériája az volt, hogy a „Daily Mail“-t ezelőtt Magyarország leghevesebb ellenségeként ismerték és a hirtelen frontváltást, amelyet a lord inkognitóban tett budapesti látogatása előzött meg, azzal magyarázták, hogy Anglia meg akarja nyerni Magyarországot is az antibolsevista blokknak.

Rothermere lord cikke különösen a csehszlovák sajtóban keltett zajos visszhangot, míg a többi utódállamok közömbösen haladtak el a „Daily Mail“ állásfoglalása mellett. A cseh támadásokra azonban Rothermere lord újabb cikket írt a béke revízió érdekében. Erre azután megindult a harc és a „Daily Mail“-t a román sajtó mellett épen egy angol lap támadta legjobban. Most pedig a párisi „Journal des Débats“ közlökét Gauvaintól lord Rothermere akciójával kapcsolatban. Ebben a cikkében Gauvain kifejti, hogy a lord tapasztalatlansága

súlyos hibákat provokált és a román sajtó támadásai teljesen jogosultak. Angliának ép úgy, mint a többi államoknak békére van szüksége és a magyar követelések támogatása gyengíti a békét. A lord rossz szolgálatot tett Magyarországnak is, mert az utódállamok vitáznai fognak és megteszik a szükséges szigorú óvintézkedéseket. A Népszövetségből való kilépéssel történt fenyegetés gyerekes annak a Magyarországnak részéről, amelyet egy Népszövetség jóakarata állított talpra. Magyarország ebben az esetben pénzügyi káoszba jutna.

Bucaresti-Bukarest, július 6. A fővárosi sajtószervezetek elnökei táviratot intéztek Wicham Steedhez, a kintinó angol újságíróhoz Lord Rothermere cikkére írt válaszáért, amelynek címe „Ultra Crepidam“. A távirat rámutat arra, hogy a trianoni szerződés szabadság, civilizáció és béke talpköve a Duna medencében. A felszabadult nemzetek nem fogják megengedni a világ béke eme oszlopának megugatását a magyar kormányok imperialisztikus ambíciójaért, mert ez új katasztrófáit fenyegetné Európát és az emberi civilizációt.

Beszélgetés dr. Eckenerrel, aki most építi az új rendszeres Óceánjáró léghajót

Harminc utast visz az új léghajó. Hatvan óra alatt Hamburgból Newyorkba

(Berlin, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Az óceán átrepülő aviatikusok napról-napra a szenzációk lázát ontják a kontinens nagyvárosainak közönségére és ugyanakkor Friedrichshavenben, távol a világ zajától dr. Eckener serényen dolgozik a „L. Z. 127“ című Zeppelin-léghajón, amely az óceánra való átrepülést nemcsak merész és szakképzett aviatikusok számára, hanem egyszerű utasoknak is lehetővé fogja tenni. Ez a léghajó, mint azt mi jeleztük, hatvan óra alatt fogja megtenni az Európa és Amerika közötti utat. A leggyorsabb német hajónak kilenc napra van szüksége, hogy Hamburg kikötőjétől eljusson Newyork hatalmas szabadságszobráig.

Dr. Eckener volt szíves megengedni, hogy a gyárban megnézzem a legújabb közlekedési csoda építkezését. Közölte velem, hogy az új Zeppelin-légicirkáló 105.000 kubikméter gázt fog felölelni. Őt teljesen újszerűen konstruált motor viszi a hatalmas hajóterhet órányi 150 kilométeres sebességgel.

— Most már — mondotta dr. Eckener — legnagyobb fontossága a légi közlekedés szempontjából a szikratáviró tovafejlődésének van. Ha biztos és menetrendszerű légi forgalmat akarunk bevezetni, akkor mindenképp elő kell

szerezni a léghajót az összes ronauta és egyéb szükséges instrumentummal, mert csak ez tudja a léghajó és utasainak biztonságát garantálni.

— Technikai újításai is lesznek ennek az új léghajónak. Még ugyanis a „Z. R. III.“, amely először tette meg a tengerentúli utat, csak szűkösen huszonöt utas számára volt berendezve, addig az új léghajó, amely ötven százalékkal nagyobb elődjénél, harminc embert kényelmesen fekvőhelyekkel fog befogadni. Az új léghajó motorjait egy egyszerű gáz fogja táplálni, amely kizárja a motorok túlfűtöttségét és az ebből származható katasztrófákat.

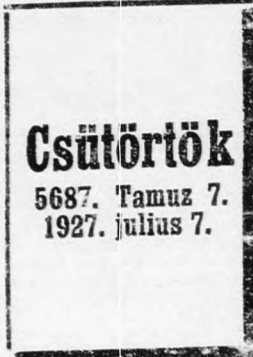
Dr. Eckener elmondotta továbbá, hogy új légi járatot terveznek még Spanyolország és Délamerika között is és ennek léghajóit is Németországban rendelték meg. A világ látta, hogy csak Németország tudja fölépíteni azokat a léghajókat, amelyek alkalmasak a transkontinentális és transatlantikai forgalom lebonyolítására. Meggyőződése szerint a jövőben a léghajók fogják a gyorsforgalmat elmozdítani.

Arra a kérdésre, hogy mikorra várható az új léghajó első próbatúrája, dr. Eckener kijelentette, hogy legelőbb decemberben már kipróbálják az új légi alkotmányt.

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Feljós szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

A kolozsvári érettségi vizsgán hetven százaléka ühott el az érettségi vizsgán

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délben hirdették ki a Regina Maria-liceumban a bakkalaureátusi vizsgák eredményét, amelyek rendkívül lesújtóak és az első bakkalaureátusi vizsgák szomorú eredményeit is felülmúlják. A Spacu egyetemi tanár elnöklete alatt működő bizottság előtt a Regina Maria leánygimnázium, a besztercei állami és német liceumok, a dési, szamosújvári állami gimnáziumok, a kolozsvári Tarbut fiugimnázium, az unitarius fiugimnázium és a református leánygimnáziumnak összesen 160 tanulója állott vizsgára, miután az érettségire jelentkezettek között már az írásbeli vizsgák jelentős rendet vágtak.

A jelentkezett 160 tanuló közül összesen 56 tanuló állotta sikeresen a vizsgát, 104 jelöltet visszavetett a bizottság. Összesen tehát alig 33 százaléka a növendékeknek nyerte el a bakkalaureátusi bizonyítványt. A legjobb eredményrel — örömmel kívánjuk leszögezni — a Tarbut fiuiceum növendékei vizsgáztak. Mind a négy jelentkező sikerrel tette le a vizsgát, sőt Landó Simon 8-10-es médiát nyert és a vizsgázók legjobbjai közé kvalifikálta magát. A legszomorubb eredményt a szamosújvári állami gimnázium produkálta, amelynek 14 tanulója közül egy sem ment át a vizsgán. Hasonlóan lesújtó a kolozsvári unitarius fiugimnázium eredménye, amelynek mindössze 3 tanulója jutott el a szóbeli vizsgához és ezek közül is egy ment át csupán. A legjobb eredménnyel a besztercei gimnáziumok növendékei vizsgáztak, akiknek legnagyobb része átment a vizsgán. Általában meg kell állapítanunk, hogy a bizottság erőteljes szigorral, de nemzetiségre való tekintet nélkül bírálta el a jelölteket. Az eredmény mély elkeseredést váltott ki a tanulók között.

— **Mezei Ferenc halála.** Budapestről jelentik: Dr. Mezei Ferenc a Kongr. Orsz. Izraelita Iroda elnökét tegnap temették óriási részvét mellett. A pesti hitközség nevében dr. Fischer főrabbi, a budai hitközség nevében dr. Kiss Arnold bucsuztatta dr. Mezei Ferencet.

— **Felmentő ítéletet hoztak egy a forradalom idején elkövetett gyilkosság ügyében.** Tudósítónk jelenti: A dévai törvényszék 2-ik szekciója a napokban érdekes bűnügyben hozott ítéletet. Még 1918 októberében, tehát a forradalom idején történt, hogy hazatérő katonák betörték a Déva melletti, kecskedági kastélyba, ahol nagy dárídózás után néhány értékes holmit magukkal vittek. A kastély tulajdonosa abban az időben nem tartózkodott otthon és a kastély felügyeletével Popa Josif intézőt bízta meg. Amikor a katonák eltávoztak, az intéző tudomást szerzett a tárgyak elemeléséről, magához vette a vadászfegyverét és a katonák után indult, akiket Boholt község határában ért utól. Rövid szövtetés után lekapta fegyverét és az egyik katonára felé lött. A golyó Logozsán Dumitriut érte, aki loltan terült el. Popa intéző ellen még a magyar hatóságok indítottak annak idején eljárást gyilkosság címén. Az impérium-változás után a román ügyészség vette át az ügyet és egy évvel ezelőtt elrendelte Popa letartóztatását és előzetes fogvatartását. A dévai törvényszéki tárgyaláson a bíróság az önvédelem esetét látta fenforogni és az intézőt felmentette a gyilkosság vádjától.

A pénzügyminiszter megszorító módosításokat tervez az új borhamisítási törvényen

(Bucuresti-Bukarest, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben ismét a szeszitalok gyártásának és értékesítésének sokat hányatott kérdése foglalkoztatja az illetékes kormányköröket. Az elmúlt héten a pénzügyminisztérium elrendelte az illetékes miniszterek összejárását. Ennek az intézkedésnek minden bizonnyal megszorító következményei lesznek. Hasonló tendenciát mutat az a pénzügyminiszteri átirat, amelyeket tegnap kapott meg a földművelésügyi minisztérium. Ebben az átiratban a pénzügyminiszter közölte a földművelésügyi minisztériummal, hogy még 1925-ben új szeszítörvényjavaslatot dolgozott ki, amely a kérdésnek egy a szociális, mint a kincstári részét magában foglalta. Ez a javaslat elvben azt célozza, hogy egyelőre csökkentse, idővel pedig teljesen megszüntesse a gabonából készült alkohol fogyasztását. Az erre irányuló intézkedéseknél természetesen

figyelembe vették a szeszgyárosok érdekeit is,

akiknek megfelelő időt biztosítottak a vállalatukba investált tőkék fedezésére. Utólag azonban — állapítja meg a pénzügyminisztérium átirata — a földművelésügyi minisztérium életbeléptette a borhamisítás elleni törvényt és ebbe

* **Csákó vagy kalap,** ez a nagyon vonzó címe annak az új filmnek, amelyet csütörtöktől, július hetedikétől 11-éig fognak vetíteni az Operamozgóban. Vig történet ez a régi Ausztriából, Roda Roda „Der Feldherrnhügel“ című híres darabja után, amelyet annyit játszottak a külföldi színpadok. Az ősi hadgyakorlatok szerelmi történeteit tárgyalja ez a film, amelyben Harry Liedtkenek csodálatos szerep jutott.

— **Hitelbe vett revolvert és mielőtt még kifizette volna, agyonlőtte magát vele.** Kassáról jelentik: Szombaton délután 5 órakor Novák Zakariás Malomucca 22. szám alatt levő fegyver- és villanyszerelési kereskedésébe beállított egy 36 év körüli elegánsan öltözött fiatal ember, aki német nyelven beszélt. Az idegen elmondotta, hogy fegyverre van szüksége. Az asszony elővett néhány revolvert s egyet át is nyújtott az idegennek. A fiatal ember egy darabig nézegette a Browningot, majd kijelentette, hogy megtartja. Töltényeket is kért hozzá. A töltényeket rögtön ott a helyszínen el is helyezte a revolver magazinjában. A következő pillanatban váratlanul jobb halántékához emelte a revolvert s elsütötte, még mielőtt abban megakadályozhatták volna. Hatalmas dörrénés halatszott s a fiatal ember véresen roskadt össze. A golyó jobb halántékába furódott, ahol életveszélyes sebet ejtett. Telefonértesítésre hamarosan megérkeztek a mentők is, akik a súlyosan sérült öngyilkost beszállították a kórházba, ahol élet-halál közt lebeg. Felépüléséhez kevés a remény. Rendőri bizottság is kiszállott az üzletbe, amely megállapította, hogy az öngyilkos Kallas Vaszil orosz állampolgár, aki néhány évvel ezelőtt a kassai államügyészségnek volt fogalmazó tisztviselője, közben Beregszászra került, majd ismét visszajött Kassára, ahol az állami építkezéseknél kapott alkalmazást. Valószínűleg anyagi nehézségekkel küzdött, ezek kergették öngyilkosságba, mert a vásárolt fegyver kifizetésére sem volt elegendő pénz nála.

Jacobus
kelmefestés
Vásárolja a vizet a Komániában
K. KOFFLER & CO.
Bucuresti, Orsz. N.S.

véletlenül olyan rendelkezések is kerültek, amelyek nemcsak lehetővé teszik, de egyenesen elősegítik az alkoholfogyasztás növekedését. Ezek a rendelkezések tehát bizonyos mértékig prejudikálnak a készülő szeszítörvény intézkedéseinek, még pedig a javaslat legfontosabb részének, a szociális vonatkozású részeknek.

A pénzügyminisztérium azon reményének ad kifejezést, hogy a földművelésügyi minisztérium is átérzi ennek a kérdésnek döntő horderejét.

Epen ezért kéri, hogy a kérdés legteljesebb felvilágosításáig a földművelésügyi kormány

függesse fel a borhamisítási törvény ötödik szakaszának 41—50 bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket.

Ami a borhamisítás leküzdésére vonatkozó intézkedéseket illeti — folytatja a távirat — azokat csak a szeszitalok előállítását és forgalombahozatalát egységesen szabályozó rezsim keretén belül lehetséges eredményesen alkalmazni. Mindamellet, ha azokat mégis életbeléptetik, arra kell törekedni, hogy az ebben az irányban fogantatott ellenőrzés ne keressze azt a kontrollt, amelyet a pénzügyminisztérium gyakorol az alkoholtermelés és kereskedelem felett.

A FATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÜDESEGÉT
FOKOZNI ÉS MEGŐZNI KIZÁRÓLAG A FELTÜNDŐ HATÁSSAL
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE
LADY
EALIA DE COLOGNE ÉS ILATSZER
HASZNÁLATA UTÁN LEHET

— **A kolozsvári pályaválasztási tanácsadó** minden vasárnap d. e. 8—10 és szerdán d. u. 3—6 óráig áll a közönség rendelkezésére Str. Paris 36 sz. alatt lévő hivatali helyiségében. Tanonciagénylések és bejelentések eszközölhetők.

— **Doktorráavatás.** A kolozsvári egyetem orvosi fakultásán ma avatják az orvostudományok doktorává Ornstein Móricot.

— **Nagyszabásúnak ígérkezik a Haggibbor kertiünnepélye.** Július 17-ikén lesz a református kollégium helyiségében a Haggibbor kertiünnepélye, amely az előkészületek alapján valóban páratlanul ígérkezik. Az ünnepség programján tornamutatványok, világposta, rádiókoncert, tánc, stb. szerepelnek szépséges változatosságban. A Haggibbor vigalmibizottsága, Lichtmann bankigazgatóval az élen lázas tevékenységet fejt ki és a meglepetések sorozatát készíti elő az ünnepélyre, amelynek sikerét már eleve biztosítja az a körülmény, hogy a védnökök és rendezők szerepét az 50 legszebb kolozsvári leány élén dr. Neufeld Jenőné, Szabó Jenőné, Biró Andorné és dr. Leitner Mihályné vállalták.

Pergamen és vajpapír
minden mennyiségben
LEPAGE
papirosztály
Kolozsvár.
Kérjen ajánlatot!

Nemcsak a kereskedő ipar

Ván

ismerete, mert luxus- és forgalom

A Dr.

Ván

pontosan és áttekinthető

ára

Kapható Cluj talyában. — Miksa, Str. S. maren Blum

Egyesült Közgazdálkodási Bank Rt.

Devizák	
Zürich	...
Newyork	..
London
Páris
Milano
Prága
Budapest	..
Belgrád
Bukarest
Varsó
Bécs
Berlin

Száz lej ártó

tervez

is kerültek, de egyenesen növekedését. A mértékigény intézkedése legfontosabb résznek. A minisztérium horderejét. A legteljesebb kormányi törvénykezései-eket.

A vonatkozó a távirat — tását és forlyozó rezsimyenesen alkalnégis életbeaz ebben az ne keresz-üzgyminisz-és kereske-

ztási tanács-0 és szerdán rendelkezésére li helyiségében. közzölhetők. rari egyetem orvostudományok

ezik a Hag-17-ikén lesz eiben a Hag-előkészületek kezik. Az ün-nyok, világ-zerelpelnek szé-ribbor vigalmi-átóval az élen meglepetések re, amelynek a körülmény, zerepét az 50 r. Neufeld Je-é és dr. Leit-

minden mennyi-égben LE PAGE papirosztály Kolozsvár. Kérjen ajánlatot!

Nemcsak a kereskedőknek, hanem az iparosoknak gyárosoknak is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvosztályában. — Máramarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea: maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

Közgazdaság

Megállapították az exportfűrészárak új vasúti tarifáját

Miért lett versenyképtelen a külföldi piacokon a román fűrészár. A legközelebbi minisztertanács életbelépteti az új tarifát és leszállítja a faanyagok állami és községi adóját

(Cluj-Kolozsvár, július 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jelentettük már, hogy a közlekedésügyi minisztérium honorálta a faiparnak azon kérését, hogy az export fűrészárú vasúti tarifáját redukálja. A CFR speciális tarifabizottsága ezzel a kérdéssel kapcsolatosan igen érdekes jelentést készített, amelyben többek között megállapítja, hogy

a lejjavulás következtében a romániai export fűrészárak értéke kerek husz százalékkal csökkent a külföldi piacokon,

anélkül azonban, hogy az előállítási költségek és munkabérek ugyanilyen mértékben redukálódtak volna belföldön. Ez az értékesökkenés természetesen olyan hátrányosan érinti az exportra dolgozó faipart, amely eddig is csak a legnagyobb nehézségek árán tudta külkereskedelmi relációit fentartani, hogy

még az a kevés export is, ami eddig volt, teljesen megszűnt.

A tarifabizottság megállapítja továbbá, hogy a fűrészárak jelenlegi vasúti tarifája átlagosan éppen kétszerese a háborúelőtti tarifának és husz százalékát teszi ki ezek értékének.

A vasúti tarifa hibái

További hátránya a jelenlegi tarifának, hogy nem tesz különbséget a normális hosszúságú és a három méternél rövidebb fűrészárak között, amelyeknek értéke pedig lényegesen kisebb.

A szomszédos államok vasúti tarifája az exportra kerülő fűrészárak számára lényeges kedvezményeket nyújt, ami ugyancsak csökkenti a román fűrészárú versenyképességét a külföldi piacokon.

Az ország megnövekedése óta azok a faipari vállalatok, amelyek az egyes kikötőktől távolabb esnek, hátrányos helyzetben vannak a régi királyság favállalataival szemben és ezért a csatlótt területek faiparának bizonyos kedvezményeket kell engedélyezni, hogy lehetővé tétessék számukra a kikötőkön keresztül való transzportálás.

Az emelkedés statisztikája

A tarifa-bizottság igen érdekes kimutatást közöl a fűrészárak tarifájának emelkedéséről, szembe állítva az 1914. évi, 1916. évi és 1917. évi vasúti díjáteleket. Eszerint a fűrészárak export-tarifája a fent említett években a következő volt:

Árverési napló. Július 12-ikén délben a szilágymegyei utászati hivatalban árlejtés lesz a

Km.-ig	1914-ben	1916-ban	1927-ban
50	12,50	32	1,400
100	25	55	2,800
200	20	87	4,800
300	75	99	6,500
400	100	131	7,900
500	125	163	9,300
600	150	195	10,700
700	175	227	12,100
800	200	259	13,400
900	225	291	14,600
1000	250	—	15,800
1100	275	—	16,800
1200	300	—	17,800
1250	312,50	—	18,300

Az új tarifa

Ezzel a tarifával szemben a bizottság egy új tarifát állított össze, amely lényegesen alacsonyabb a jelenleg érvényben levő fuvardíjakkal és különbséget tesz az úgynevezett normális és rövid fűrészárak között. Az új tarifa a következő:

50 km.-ig	16603 normálárú	1603 rövidárú
100	2270	2240
200	3080	3210
300	3840	3620
400	4320	3970
500	4570	4170
600	4770	4330
700	4900	4490
800	5070	4660
900	5230	4820
1000	5400	4980
1100	5570	5140
1200	5730	5300
1250	5810	5380

Az állami és községi adók revíziója

Az újonnan megállapított tarifát már a legközelebbi minisztertanács tárgyalás alá veszi és a közlekedésügyi miniszter javaslatára előreláthatólag változatlanul azonnal életbe fogja lépíteni.

Mint értesülünk, az export fűrészárak nemcsak vasúti tarifakedvezményben fognak részesülni, hanem az állami és községi adóknak egy részét is elengedik, miután még ez a mélyen leredukált vasúti tarifa sem mutatkozik elégnek ahhoz, hogy a román fűrészárak eredményesen vehessék fel a versenyt a szomszédos államokkal a külföldi piacokon.

Szilágysomlyó—Kolozsvár közötti országot 83—93-5 kilométerszakaszának kikövezésére. A vállalkozó tartozik az alsófernezelyi (Nagybánya melletti) kőbányából fejtett terméskövet felaprózni, vagonba rakni, szállítani és az utat is kövezni. Előirányzott költségvetés 241.666 lej. — Július 25-ikén reggel 9 órakor a kolozsvári gyufagyár igazgatói irodájának helyiségében nyilvános árlejtés lesz 12 ezer köbméter bükk és nyírfatörzs szállítására. Közelebbi feltételek az igazgatóságnál szerezhetők be naponta 11 és 1 óra között.

Tőzsde

A piac üzletellen lanyhasága nem változott.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3170—3180	—	—	491 ¹ / ₂	3160	11041	13678	—	1925
Newyork	164—164 ¹ / ₂	519 ¹ / ₂	51950	2554	164	57370	71050	—	—
London	800—802	25227 ⁵	252262	12402	795	2786	3449 ³ / ₄	—	48562
Páris	650—660	2034 ¹ / ₂	2034 ¹ / ₂	—	642	2247 ¹ / ₂	2782 ¹ / ₂	—	39162
Milano	910—920	2865	2842 ¹ / ₂	135 ³ / ₄	910	3130	3868	—	543
Prága	485—487	1539	1540	—	486	1699 ³ / ₄	210537	—	296 ¹ / ₄
Budapest	2870—2880	9060	9060	—	28	—	12374	—	—
Belgrád	—	913	913	—	295	1009	1249 ³ / ₄	—	176
Bukarest	—	317 ¹ / ₂	317	1555	—	353	3377 ⁵	—	61
Varsó	—	58	5800	—	1780	6415	7938	—	—
Bécs	2320—2330	7310	7310	—	2310	807 ⁵	—	—	—
Berlin	3900—3910	12309	12310	—	3885	13597	16832	—	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 317, Páris 1555, Budapest 353, Bécs 3377⁵, Prága —.—.

SELECT MOZGÓ

A FATTYU
szenzációs társadalmi dráma. Főszerepben:
MARY KID
Monopol Arta-film

URANIA MOZGÓ Figyelem!
Schellenberg testvérek
Főszerepben: Conrad Veidt, Lil Dagover és Lyane Haid
VILÁGSLÁGER! Monopol Matador-film

